

Петько С. М.,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародного менеджменту
КНЕУ імені Вадима Гетьмана*

ОСНОВНІ ЦІЛІ ПРОВЕДЕННЯ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Розглянуто основні цілі проведення цифрових трансформацій суб'єктів господарювання, виокремлено принципи, якими керуються власники, топ-менеджмент та інші ключові особи в ході їх реалізації.

Цифрова трансформація не є новим явищем у глобальному середовищі, на дослідження якого все більшу увагу в своїх наукових пошуках приділяють вітчизняні та зарубіжні наукові школи. Розуміючи необхідність впровадження цифрових технологій у діяльність, власники традиційного бізнесу, стейкхолдери, акціонери, топ-менеджери, керівники державних організацій все більше прагнуть, щоб їхні суб'єкти господарювання були більш схожими на цифрові компанії/організації. У деяких суб'єктів господарювання виходить краще трансформуватися у цифровому векторі, а в інших – ні. Все залежить від умотивованості персоналу до нового [1], незвичного дотепер, цифрової зрілості та розміру суб'єкта господарювання, бо жоден експерт або топ-менеджер не зможе надати відповідь на запитання: чи принесе взагалі якийсь результат цифрова трансформація суб'єкта господарювання?

Цифрова трансформація є імперативом для подальшого конкурентного розвитку суб'єкта господарювання незалежно від його форми власності та корпоративної культури. Зі зростанням висококонкурентного середовища як в бізнесі, так і в бюджетних організаціях виникли цифрові виклики, а їхнє виживання стало залежати від цифрової зрілості та швидкості адаптації до цифри. Наприклад, цифрова трансформація державних організацій з подальшим знищенням в них бюрократії підвищить результативність, що так чи інакше забезпечить країні довгострокове економічне зростання [5; 6].

Організаційна стійкість суб'єктів господарювання, яка полягає в безболісній адаптації до майбутніх змін та оптимізації діяльності під глобальний цифровий тренд, є основним викликом, який несе за собою цифровізація [2; 3; 4].

Тому, цілі цифрової трансформації мають підлаштовуватися під загальноприйнятну стратегію розвитку суб'єкта господарювання. Але, можна сказати, що цілі у проведенні цифрових трансформацій формулюються виходячи з тих особливостей та результатів, які саме прагнуть отримати власники, топ-менеджери у процесі її успішної реалізації. Серед них можна виокремити: підвищення прибутковості, ринкової капіталізації, ефективності праці та управління, цифрової освіти персоналу, задоволеності клієнтів, прозорості в прийнятті важливих управлінських рішень, зменшення витрат на собівартість товару/послуги, логістику, знищення корупції та ін.

Якщо узагальнити, то основна ціль цифрової трансформації суб'єкта господарювання полягає у підвищенні загальної результативності завдяки впровадженню цифрових технологій в усі сфери його діяльності. При розробці цифрової стратегії слід ретельно визначити пріоритети цифрової трансформації, а саме: формування цифрового концепту управління даними; оновлення або створення кардинально нової бізнес-моделі; створення внутрішньо-організаційного цифрового середовища; цифрове моделювання та впровадження платформних рішень.

Кожен суб'єкт господарювання керується різними цілями, які залежать від «глибини» проведення цифрової трансформації. Постає питання, а чим саме має керуватися топ-менеджмент здійснюючи цифрову трансформацію? Відповідаючи на це запитання, можна виокремити шість основних принципів цифрової трансформації та основні цілі, якими керується топ-менеджмент в ході її реалізації:

1) підвищення конкурентоздатності товарів та послуг. Завдяки використанню цифрових технологій, суб'єкти господарювання пропонують ринку нові товари та послуги. Здійснюється перехід на нові бізнес-моделі або покращуються існуючі, завдяки використанню цифрових технологій для збереження конкурентних ринкових позицій при підвищенні рівня сервісу (якості продукту) для кінцевого споживача;

2) реалізація «інноваційних» проєктів на основі цифрових технологій. Тут відбувається розробка та впровадження інноваційних рішень на основі цифрових технологій та великих даних суб'єкта господарювання;

3) впровадження окремих цифрових рішень для підвищення операційної ефективності. Здійснюється впровадження цифрових рішень у взаємодії зі споживачами на виробництві, ланцюгах поставок та допоміжних функціях. Завдяки впровадженню цифрових рішень знижується собівартість товару/послуги, підвищується стійкість організації, що позитивно впливає на вирішення інших операційних задач;

4) підвищення рівня «життєдіяльності». Для якісних змін суб'єкта господарювання відбувається цифрова, організаційна, культурна та дуже часто операційна трансформація, що несуть за собою швидку реакцію на зміни у зовнішньому середовищі, швидкість та гнучкість бізнес-процесів, клієнтоорієнтованість;

5) створення екосистеми та вихід за межі сфери спеціалізації. Використовуючи наявні цифрові компетенції відбувається експансія в суміжні сфери спеціалізації, а створення цифрової екосистеми несе за собою монетизацію існуючої клієнтської бази або технологічної платформи.

6) Прозорість прийняття рішень та підвищення якості бізнес-рішень. Торкається як бізнесу, так і бюджетних організацій. Тут здійснюється перехід усіх існуючих даних та нових даних у цифровий формат, а впровадження інструментів аналітики даних використовується для таких цілей: якісне підвищення прийнятих бізнес-рішень (за винятком людських помилок), контроль за прозорістю прийняття управлінських рішень.

Отже, незалежно від форми власності та організаційної структури, цілі проведення цифрових трансформацій мають визначатися самостійно власниками, топ-менеджментом або іншими ключовими особами для того, щоб не зашкодити ефективному функціонуванню суб'єкта господарювання. Водночас цифрова трансформація має бути керованим процесом із залученням досвідчених спеціалістів, які мають у своєму практичному арсеналі успішні кейси її реалізації.

Список використаних джерел:

1. Лукьяненко Д., Мозговий О., Бурмака М. Мотивація топ-менеджменту глобальних корпорацій. *Міжнародна економічна політика*. 2015. № 2 (23). С. 5–28. URL: http://iepjournals.com/journals/23/2015_1_Lukianenko_Mozgovii_Burmaka.pdf
2. Петько С. М. Масштаби та організаційні виміри діяльності південнокорейських корпорацій в умовах їх цифрової трансформації. *Інтелект XXI*. 2021. № 5. С. 7–12. doi: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2021-5.1>
3. Петько С. М. Моделі корпоративного управління в діяльності корпорацій на світових ринках. *Молодий вчений*. 2015. №2 (17). Ч. 2. С. 225–229.
4. Петько С. М. Організаційний розвиток корпорацій в сучасній економіці. *Науковий вісник УжНУ. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. Ужгород : ДВНЗ Ужгородський національний ун-т, 2015. Вип. 4. С. 100–103.
5. Петько С. М. Цифровий прорив Республіки Корея у сфері державного урядування. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42. doi: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-47>
6. Петько С. М. Вплив цифровізації державного апарату на розвиток демократії в Республіці Корея. *Пріоритетні напрями досліджень в науковій та освітній діяльності: проблеми та перспективи*: тези II Всеукраїнської наук.-практ. конф. з міжнародною участю (м. Рівне, 12–13 жовтня 2022). Рівне: КЗВО «Рівненська медична академія». 2022. С. 349–353.

Svitlana Pokhylko,

PhD, As. Prof.

Department of Financial Technologies and Entrepreneurship,

Anna Yeremenko,

graduate student

Department of Financial Technologies and Entrepreneurship,

Sumy State University, Sumy, Ukraine

STATE APPROACH TO DIGITAL TRANSFORMATION IN UKRAINE

Digital technology is preparing to create jobs, increase productivity and improve the economy and the life of the people of Ukraine with a systematic state approach nowadays. That is why digitization is a tool, not the goal, in today's world.